

ŽARKOMET

Ali šole znati pravilno ponašanje in čitati angličtino? Narčni si "šolske-angličtine slovarce", kar je lahko za šola na prv. Kraljeva ulica 8. N. P. J.

OSMA REDNA KONVENCIJA S. N. P. J. V WAUKEGANU, ILL.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Br. John Vogrich: Gre se za to, če dotičnega poročevalca odstranimo iz dvorane ali ne. Jaz sem za to, da se da vsakemu svo-
strano na razpolago, pa naj poroča v javnost kar hoče. Ako bo po-
ročal neresnico, se bo sam ubil, in nam ne more škodovati, ker naše
članstvo, in splošna javnost ni tako nepoučena v teh rečeh, da bi
verjela vse v raznih listih. Mene ne bo nihče spremenil s nika-
kornim naloževanjem, pa naj klati kar hoče. Notranjih bojov
se nam je bati, zunanji nam ne bodo prav nič škodovali. Kadar
greste na privatne sestanke, ali pa na javne shode, pojdite kot po-
samezniki, in ne kot člani konvencije.

Br. Frank Lipar, od št. 432, je za to, da se vse časnikarske po-
ročevalce pusti v dvorano.

Br. Vidmar, od št. 270: Bil sem na dotičnem shodu, ter po-
slušal z obema ušesoma, pa nisem nič takega slišal, ki bi bilo proti
Jednoti. Dovolili smo časnikarskim poročevalcem vstop, in pu-
stimo te delavke poročevalce v miru. Jaz podpiram predlog, da
se pusti poročevalca Del. Slovenije na mestu.

Br. Steve Kasun, od št. 110: Bil sem na tistem shodu, in nič
posebnega ni bilo. V glavnem je to, da sta tu dve frakciji v de-
lavskem gibanju. To je največ povzročilo sedanjost debato. Sem
za to, da se nikogar ne bojimo, in pred nikomur nič ne skrivamo.
Diktatorstva pa tudi ne maramo nikjer.

Ses. Udovitch: Ali ga nisem vprašala na shodu, naj dokaže,
kar trdi? Govoril je, da je Zavertnik diktator, njegov si bo pa
kmalu advokat, drugi pa zdravnik Jednote. Ali nisem zahtevala
od govornika dokazov, ko je trdil, da gl. odbor izvršuje diktator-
stvo, in da članstvo mora vpoštevati in slediti diktaturi gl. od-
bora? Da. Zahtevala sem pojasnila in dokazov na te in druge
obdobje, katerih pa nisem dobila. Kdor ima kaj kritizirati, naj
tukaj pove, ne pa na raznih političnih shodih.

Br. Hafnar: Vsek ima pravico kritizirati poslovanje gl. od-
bora, in te kritike so bile na mestu. Še na vsaki konvenciji se je
diskutiralo o poročilih gl. odborov, na tej konvenciji se je pa
kar prešlo naprej.

Predsednik mu pojasni, da bodo poročila dana v diskuzijo po-
zneje, kot je bilo določeno.

Br. Hafnar nadaljuje: Kljub temu je tu poleg poročil še do-
sti materiala, da zasliši gl. odbor kritiko.

Predsednik: Ali je kdo kaj zakrivil, kaj nepoštenega naredil?
Hafnar: Vsi dobro vemo, da je bil konvenciji predsednik že
v Chicagu izvoljen. Kaj je to drugače kot diktatorstvo?

Številno protestiranje od strani delegacije. Predsednik miri.
Ko se poleže hrup, poslove predsednik brata Hafnarja, da naj pred
shodno razkrinka vse kar je gnilega v tej naši "buržvazni" Jed-
noti.

Br. Hafnar: Ko smo prišli v soboto zvečer v Chicagu, smo
svetili, da bo br. Zaitz konvenciji predsednik. Nikakor se mi ne
zdi pravilno, da bi se kar tako naprej sklepalo in določevalo. Ako
smo bratje, delajmo resnično za Jednoto, ne pa za gotove politične
svrhe. Delati moramo za pravilno vodstvo in našo organizacijo, da
bomo imeli vsi enake dolžnosti in prilike. Gledati moramo na to,
da bodo dobri odborniki izvoljeni.

Predsednik br. Zaitz izjavi, da zahteva ponovno volitev za
predsedništvo konvencije, da se dokaže, če ima zbornica zaupanje
v sedanjega predsednika ali ne. Izročil predsedstvo br. John Gon-
zku, drugemu podpredsedniku konvencije, ter gre z odra v zbo-
valno dvorano, se prijavljuje besedo, in izjavi:

Na nekem shodu snoč, kjer nisem bil navzoč, se je govorilo
o načelih in sistemih te organizacije. Vi, stari bojovníki za S. N.
P. J., ste bili v prvotnih letih mnogokrat vrženi iz stanovanja
radnega, ker ste bili člani S. N. P. J. in njeni agitatorji. In danes
naj se dopusti, da gre par demagogov provokaterskega kalibra in
v posebnem zasedanju intrigira in laže proti odboru in konvenciji
zaključki, ter vas nazadnje obdolži še tu pred zbornico, da niste
vi izvolili predsednika konvencije, ampak da je bil še izvoljen v
Chicagu? Velika večina vas je bila zadnje sobote že v Chicagu,
in zato vas vprašam, če se je komu kaj diktiralo, ali če se je koga
nagovarjalo, naj volji mene za konvencijnega predsednika?

Ne! je zagrmelo po dvorani, in Zaitz nadaljuje.

Demagogi vedno kriče, da je S. N. P. J. buržvazna. In to
kriče taki, ki nimajo še prav nobenega rekorda, da so kaj storili
za delavstvo, izveniš praznih provokaterskih fraz, katerih imajo
vsepolno na razpolago. Mi smo bili polnoletni s prvim dnem usta-
novitve S. N. P. J., in ne potrebujemo instrukcij prav od nobe-
nega, najmanj pa od ljudi takega kalibra, ki se meša in združuje
z reakcijo, da z združenjo silo skuša vničiti to, kar ste vi in vaše
članstvo s trudom zgradili. Nisem za predlog br. Podboya, ki do-
loča, da naj se poročevalca za Del. Slovenijo odstrani, kljub temu,
da je netoleranten z nami, ker nimamo nič skrivati in se nikogar
ne bojimo. Zahtevam pa, da se sumničenje brez dokazov prene-
ha v naši sredi.

Br. J. Zavertnik zahteva, da gre takoj na glasovanje predlog,
da se sedanjega konvencijnega predsednika br. Zaitza ponovno po-
trdi za konvencijno predsedništvo. Tega mnenja je tudi br. Kvar-
tich.

Br. Albert Hrašt predlaga, da se da br. konvencijnemu pred-
sedniku popolno zaupnico. Soglasno sprejeto.

Br. Frank Zaitz, konvencijni predsednik ponovno zasede svoje
mesto.

Br. John Kobi, od št. 205 želi, da pride v zaplanik, da on ni
nikakšen kimavec, in da je volji za brata Zaitza na konvenciji za
predsedništvo zato, ker ga smatra zmožnim, ne pa radi kakšnega
diktatorstva.

Temu še sledi nekaj ališnih pripomb in pojasnil.

Br. Podboy umakne predlog, da se poročevalca Del Slovenije
odslavi s konvencije.

Br. R. J. Zavertnik izjavi, da ni res kar se je tu namigavalo,
da gleda za pozicijo pri Jednoti, in da ni, in ne skuša biti kakšen
diktator.

Br. Frank Ponikvar, od št. 300: Tu smo zato, da kaj nare-
dimo za našo organizacijo. Čul sem govorice po Waukeganu, da se
tu dela za komunizem in socializem. Jaz sem za to, da se to
mnenje odpravi, in da delamo pravilno za našo organizacijo. In
ker je br. Hafnar doprinesel tu neutemeljene obdolžitve napram
predsedniku, predlagam, da se ga odstavi od podpredsedniškega
mesta, in za njegovo mesto naj se izvoli nov podpredsednik.

Br. Vidrich pravi, da se nas je vedno dolžilo diktatorstva.
Zdaj pa se pridejo s tem, da smo pred konvencijo tajno izvolili
konvencijnega predsednika, kar je seveda popolnoma neutemeljeno.

Br. Frank Barbič, od št. 53 apelira, naj se ne dela dolgih
govorov.

Predlog, da se debata zaključí, je sprejet.

Br. Frank Sepich, od št. 4: Ni lepo, če se br. Hafnarja od-
stavi, ko je bil enkrat izvoljen. Vaško se tu pa tam raz-
buri, in kaj takega reče, da ni vsem dovolji. Dajmo rajše složno
delati, da čimprej izvršimo naše delo. Zato protipredlagam, da
br. Hafnar ostane še naprej podpredsednik.

Predsednik pojasni, da po zaključku debate ne more nihče
staviti predlogov.

izven reda, vendar pa dovoli, da gre tudi protipredlog na glasova-
nje.

Br. Alesh: Pri vsemtem kar se je tu zgodilo z nepoštenim
postopanjem br. Hafnarja, smatram, da ni vreden da bi bil naš
podpredsednik. Ali mu morate gledati v obraz, skozi vso kon-
vencijo, ko je s lažmi skušal oblatiti predsednika?

Ne! je zagrmelo po dvorani.

Br. John Kvartich: Jaz sem prijatelj br. Hafnarja, pa mu
vendar štejem v zlo, ko se je v te reči vmešal. Sem tudi za to,
da se voli nov podpredsednik.

Predsednik vpraša br. Hafnarja, kaj ima povedati v svoj
zagovor, predno grede predlogi na glasovanje.

Br. Hafnar izjavi, da ne bo nič govoril.

Protipredlog, da br. Hafnar ostane še vnaprej podpredsed-
nik, dobi 55 glasov.

Predlog, da se brata Hafnarja odstavi od podpredsedništva,
je sprejet s 138 glasovi.

Nominacija za novega podpredsednika:

Barilar, Kvartich, Somrak, Vidmar, Hrašt, Ermenc, Morsl,
Zorko, Podboy, Kobi, Math, Vogrich, Glažar, Geshel, Mazelj, Ze-
leznikar, Terčelj, Kovač, Pečnik, Abram, Baloh in Cvetković.

Nominacija so sprejeli:

Barilar, Zorko, Yunko, Pečnik, Abram.

Se voli, in poverilni odbor pobere glasovnice.

15 minut odmora.

Po odmoru.

Br. J. Zavertnik poda sledečo izjavo:

Zvedel sem, da se tod govori, da sem jaz in moja družina
diktator v jednoti. Odkar sem prišel v Ameriko, sem delal za
svojo družino in za delavsko stvar v splošnem. V delavskem gi-
banju sem že 35 let. To ni prav nobena nova reč, kar se zdaj go-
vori, ker vse to je že pred enim mesecem pisala franciškanska
Edinost. Tukaj mora biti nekaj akritega. Kdo je torej ta provo-
kator, ki dela na to, da se zrušijo vse naše komunizmi in klerikali,
da bi razbili to, kar je S. N. P. J. z velikim delom zgradila?

Vedno sem zagovarjal pravice posameznikov. Če se je kdaj
komu godila krivica, je bil Jože Zavertnik prvi, ki je vstal in od-
ločno zahteval pravice. Ker vam je že sin sam povedal svoje
stališče o tem, vam rečem samo še toliko, da moj drugi sin, ki
je zdravnik, ne gleda pri jednoti za diktatorstvo ali pa za pozicijo,
ker namerava študirati za profesorja medicine.

Br. Matković vpraša, kje se je govorilo ali pa dokazalo, da
so komunisti proti Jednoti delali.

Predsednik pojasni, da je v Radniku dosti pisanega o tem, da
se vsak lahko prepriča, kaj se je govorilo in pisalo proti Jednoti.

Poverilni odbor poroča, da je volitev za podpredsednika iz-
padla sledeče: Barilar 44, Zorko 70, Yunko 57, Pečnik 68 in Abram
38 glasov. Izvoljen za podpredsednika je torej br. Zorko, ki takoj
zavzame svoje mesto.

Nujne zadeve: Odbor za plače vpraša, kdaj naj se snide.
Se jim pojasni, da kadarkoli hoče. Br. Stigli zahteva, da se pred-
sedništvo ozira tudi na one, ki sede v zadnjih klopih, da pridejo
do besede. Se vpoštevajo.

Preide se na dnevni red, in pravilni odbor čita člen IV, toč-
ko 2.

Br. John Stružnik, od št. 470 predlaga, da se točka toliko
popravi, da gl. odbor nima pravice sklicevati konvencije. Alesh
in Calkar pojasnjujeta. Sledi debata. Predlog ni sprejet.

Točka se sprejme kakor je.

Točka 3 prečitana po pravilnem odboru, in br. J. Vogrich
želi vedeti, kaj se smatra za "osebnimi zadevami" v točki. Debata.

Br. Hafnar predlaga, da imajo pravice do glasovanja samo
delegatje. Za predlog 74 glasov, proti 97 glasov. Predlog propa-
del.

Br. Anton Lavrin, od št. 419 predlaga, da naj se glede tega
sprejme točka iz starih pravil. Na pojasnilo br. Alesha umakne
br. Lavrin svoj predlog in se zadovolji z dodatno klavzulo brata
Cimpermana h točki na koncu zadnjega stavka, ki se glasi: "v
poslovanju jednote".

Prečita se točka 4. Vprašanja in pojasnila. Predlog, da
zadnji stavek izostane, ni podpiran. Točka sprejeta kot predlo-
žena po odboru.

V točki 5, predlaga br. Vidmar, da se črta besedi "ter dru-
gi"; s tem popravkom se točka sprejme.

K točki 5. je bil stavljen predlog, da se vključi besedilo, "da
se voli tudi dva zapisnikarja." Predlog ni bil podpiran. Točka
je bila sprejeta kot čitana.

Za točko 7. predlaga br. Berger, da se črta v celoti. Podpi-
rano. Na glasovanju je sprejet predlog za pravila, da točka osta-
ne kot je predložena po pravilnem odboru.

Prečita se točka osem. Br. Math, Turk, član pravilnega od-
bora, poda priziv manjšine, ker se ne strinja z večino in ne a točko,
kot je predložena. Priziv je, da se popravi, da bo mesto "60
dni" se glasil "6 mesecev" pred konvencijo. Provizorična pravila
morajo biti poslana na društva 6 mesecev pred konvencijo. Po-
pravek sprejet.

Popravek, da naj bo mesto 3. članov v pravilnem odboru 5.
članov, ni bil podpiran.

Br. Ferdinand Zeleznik, od št. 265 predlaga, da se osma
točka izpusti iz pravil, in da se ne da delati provizoričnih pravil
za bodočo konvencijo.

Br. Podboy je tudi za to, da se to točko črta, in podpira pred-
log Zeleznika.

Br. Alesh pojasnjuje. Sledijo razni argumenti za in proti.
Ker je ura že poldna, in na govorniški listi je še precej zapisanih,
predsednik odloči, da se debata nadaljuje na popoldanski seji, in
potem zaključí, če točka 5. v členu IV. ostane v pravilih kot je
zdaj popravišena, ali pa se črta iz pravil.

Predsednik zaključí sejo opoldne.

Frank Zaitz, predsednik.

Ludvik Medveshak, konv. taj.

Frank S. Tauchar, zapisnikar.

8. seja 17. septembra 1925.

Konv. predsednik otvori sejo ob 1:30 popoldne.

Za reditelja sta imenovana br. Divjak in br. Naprudnik.

Poverilni odbor poroča, da so navzoči vsi delegati in gl. od-
borniki.

Čita se zapisnik 6. seje ter se sprejme s popravki.

Konvencijni tajnik poroča, da so došli brzojavni pozdravi od
društva št. 21, 323 in 383 in od društva v Ironton, Minn., ter
prišle pozdrave od dr. št. 7, 429 in 472, dalje od Slovenskega
narodnega doma v Girardu, Ohio, in od brata Frank Stonicha.

Br. Pogorelec poroča v imenu res. odbora, da je bil odpisan
na Illinoisko državno delavsko federacijo (Illinois State Federa-
tion of Labor), zborujoče v Champaign, Ill., brzojav, ki se glasi v
slovenskem prevodu: "Konvencija Slovenske narodne podporne
jednote, sedaj zborujoče v Waukegan, Ill. Vam pošilja pozdrav in
vam želi najboljši uspeh pri Vaših posvetovanjih. Naj bodo Vaši
sklepi stalno koristni organiziranemu delavstvu v Illinoisu."

Na vrsto pride vprašanje glede zborovanja v soboto popol-
dne. Br. Mahkovec, št. 200, predlaga, da se zboruje do 12. ure. Br.
Pečnik, št. 21, stavi protipredlog, da se zboruje do 3. ure popol-
dne. Pri glasovanju je sprejet protipredlog, torej se v soboto zbo-
ruje do 3. ure popoldne.

Nadaljuje se čitanje pravil, in sicer točka 8, člen IV, o kateri
sta bila na prejšnji seji stavljeni dva predloga, in sicer predlog,
da se točka sprejme kot čitana, in protipredlog, da se jo črta.

Br. Pečnik, št. 21, stavi posredovalni predlog, da se zadnji
stavek te točke črta.

Br. Richard Zavertnik priporoča, da bi se v to točko vnešla
določba, da morajo društva provizorična pravila, potem ko jih
popravijo, poslati poverilnemu odboru nazaj naj en mesec pred
konvencijo.

Br. Medveshak predlaga, da naj odbor za pravila sestavi toza-
devni dodatek ter predloži popravišeno točko. Predloženi dodatek
se glasi: Društva morajo vpošlati nasvete k predloženemu načrtu
pravil mesec dni pred konvencijo.

Točka 9, člen IV, se čita, Br. Habe, št. 171, predlaga, da osta-
ne ta točka, kot je v starih pravilih. Br. Golob, št. 2, predlaga, da
se naj glasi "pet dni" namesto "petnajst dni". Br. Troha, št. 408,
predlaga, da se črta zadnji stavek, sačen s besedo "Dalje." Pred-
logi grede na glasovanje. Sprejet je izvirni predlog, torej je točka
sprejeta kot čitana.

Br. Podboy predlaga, da se preide na točko 1, člen IX, to je
na volitve gl. odborov. Predlog je podpiran in s večino sprejet.

Čita se točka 1, člen IX. Br. Alesh v imenu odbora za pravila
pojasnjuje, da je odboru vseno, kaj ukrene konvencija glede
te točke. Odbor je upošteval željo članstva, izraženo s sprejetjem
inicijative, ki je določala splošno glasovanje. Če so društva de-
legatom naročila, da naj delajo na to, da se gl. odbor zopet voli
na konvenciji kot prej, pa glasujte v tem smislu. Dostavlja še,
da je po njegovem mnenju potrebna dvotretjinska večina glasov
pri glasovanju glede te točke.

Br. Kalan, št. 485, stavi protipredlog, da se ta točka spre-
meni, in sicer da se glasi kakor v sedanjih pravilih. Podpirano.

Protipredlog in predlog gresta na glasovanje. Za protipred-
log je oddanih 273, proti pa 3 glasovi. Gl. odbor se torej voli na
konvenciji, kakor to določajo sedaj veljavna pravila.

Preide se nazaj na točko 1, člen V.

Br. Robich, št. 158, predlaga, da se spremeni številica članov,
ki jih mora imeti društvo, da lahko pošlje delegata, tako da bo
amelo poslati enega delegata vsako društvo, ki ima od 100 do
200 članov.

Br. Turk priporoča, da se točka sprejme kot je. Članstvo pla-
čuje v konvencijni fond, pa ima tudi pravico do zastopstva.

Br. Abram, št. 126, podpira protipredlog ter je mnenja, da je
treba zmanjšati delegacije. Ne sdi se mu pravilno, da bi imelo
društvo s 50 člani ravno tako enega delegata kot društvo s 100
sto člani. V istem smislu govori še več drugih.

Br. Goršek se zavzema za večja društva ter priporoča, da
se dovoli na vsakih 200 članov po en delegat. Stavi posredovalni
predlog, da se naj glasi 75 članov namesto 50 članov.

Br. Jože Zavertnik pravi, da se konvencija ne zavleče radi ve-
likega števila delegatov. Ta konvencija na primer se podasi vleče
naprej radi raznih struj, ne pa radi velikega števila delegatov.
Spominja se neke konvencije, ko je bilo samo 86 delegatov, pa
je konvencija vendar trajala enajst dni. Velika društva niso za-
stopana, kakor bi morala biti. Omenja boj v Illinoiski zbornici,
kjer se odigrava tudi nekaj podobnega. Prepričan pa je, da bi bila
konvencija končana v enem tednu, če bi pustili struje doma, ter
če bi na konvencijo prišli samo delegati trdnega prepričanja in
vere v našo izjavo, ki bi jim bil pred oči le doberbit Jednote.

Br. Hlebec, št. 210, se tudi zavzema za mala društva in njih
pravico do zastopstva. Br. Somrak, št. 5, priznava, da je to trd
oreh. Vse kar je br. Turk povedal, je sicer lepo, toda resnica pa
je, da članstvo ne plačuje ravno s veseljem. Priporoča, da se število
delegatov skrajša, in sicer s tem, da se dovoli en delegat le dru-
stvu s nad 100 člani. Br. Spolarich št. 284, apelira na vse aboro-
valce, da se ne odvzame pravice do zastopstva malim društvom.
Naj imajo isto pravico, kakor jo imajo sedaj.

Br. Kern, št. 5, zahteva, da večja društva ne smejo biti pri-
krajšana na zastopstvo. Za primer navaja svoje društvo, ki ima
samo 3 delegate, a če bi ga razdelili na več malih društev po 50
članov, bi imeli 12 delegatov.

Br. Richard Zavertnik je istega mnenja kot br. Turk. Pov-
darja, da mala društva po malih naselbinah ne morejo postati
večja, ker ni tam veliko našega naroda. Dejstvo pa je, da so po
navadi člani pri malih društvih bolj aktivni kot člani velikih dru-
štev. Priporoča, da bi se število delegatov določilo na podlagi u-
deleževanja sej, to je, da bi se redno vodilo seznam, koliko članov
se udeležuje društvenih sej, ter bi se na podlagi tega udeleževa-
nja določilo število delegatov.

Br. Pečarech, št. 190, predlaga, da ima vsako društvo pravi-
co do enega delegata, če ima nad petdeset članov, brez oira ko-
liko članov ima nad petdeset. Br. Masera, št. 69, priporoča, da bi
imelo delegata vsako društvo, ki ima nad 25 članov. Br. Tehovnik,
št. 518, in br. Stružnik, št. 470 priporočata, da pride en delegat
na društvo, ki ima od 50 do 200 članov.

Br. Pompe, št. 287, je mnenja, da naj tudi večja društva ne-
kaj plačajo, da imajo manjša zastopstvo. Priporoča, da se razpi-
še različen anasment za pokritje konvencijnih stroškov, ki bi bil
določen na podlagi števila članstva.

Br. Grošelj, št. 142, predlaga enega delegata na 100 do 200
članov. Br. Zeleznik, št. 266, se zavzema za mala društva, ki se v
malih naselbinah ne morejo razvijati.

Br. Alesh izjavlja v imenu odbora za pravila, da stavi kom-
promisni predlog, ki se glasi, da imajo društva s 50 do 100 člani
pravico do enega delegata, za vsakih nadaljnjih sto pa po enega
več.

Br. Stokelj, št. 312, predlaga, da se voli en delegat na 50 do
200 članov.

Petnajst minuten odmor.

Predlogi pridejo na glasovanje. Posredovalni predlog in pro-
tipredlog propadeta. Sprejeto je, da se točka spremeni v toliko,
da ostane določba "od petdeset do dvesto članov", kakor je v pro-
vizoričnih pravilih.

Razvije se debata glede zastopstva društev s nad 200 člani.
Predlog odbora za pravila je, da se dovoli na vsakih nadaljnjih
sto članov en delegat.

Br. Tomšič, št. 299, protipredlaga, da na vsakih nadaljnjih
200 članov. Br. Ponikvar, št. 300, stavi posredovalni predlog, da se
dovoli po en delegat na vsakih nadaljnjih 250 članov. Stavljenih je
še par drugih predlogov, ki pa ne pridejo v poštev.

Razvije se debata. Br. Olip se čudi, kje je sedaj, ko se gre
za velika društva, ostala tista demokratičnost, o kateri se je prej
toliko govorilo. Več delegatov in gl. odborov se strinja s pred-
logom, da se tudi veljim društvom da pravica do zastopstva, ka-
kor se je dala malim. Br. Brus, št. 17, pravi, da je česar, ki ga
plačujejo velika društva, tudi nekaj vreden, zato se ne sme ve-
likih društev potisniti v stran.

Br. Aleshu se zdi nelep, da hočejo mala društva velikim sto-
piti za vrat. Poziva k tolerantnosti ter priporoča, da se da pravi-
co tudi velikim društvom.

Predlogi pridejo na glasovanje. Posredovalni predlog in pro-
tipredlog sta poražena, predlog pa je sprejet s večino glasov. Dru-
štva imajo torej pravico do enega delegata več na vsakih nadalj-
njih sto članov.

Br. Hafnar, št. 259, predlaga, da ostane kakor v sedaj ve-
ljavnih pravilih vse tisto, kar se tiče združenja društev v svojo
izvolitve delegata.

Br. Alesh v imenu odbora za pravila pojasnjuje, da je dobro in potrebno, da predsednik opozori društva. Pri mnogih društvih ne čitajo pravil, potem pa nastanejo razne neprilike.

Br. Prpič, št. 125, predlaga, da se črta tista določba, ki pravi, da naj gl. predsednik pozove društva.

Br. Troha, št. 408, predlaga, da se črta besede 'le v dvestomiljskem okrožju'.

Br. Cainkar pojasnjuje to določbo, ter povdarja, da je namen te določbe ta, da bo reprezentacija kar najpopolnejša. Mnenja je, da je treba dati tudi malim društvom priliko od zastopstva, in baš radi tega je to vključeno v provizorična pravila.

Debate se udeležijo precej delegatov in gl. odbornikov, ki se po večini strinjajo s tem, da se črta besede 'v dvestomiljskem okrožju'. Br. Pechnik, št. 21, pravi, da so nekatera društva po 300 ali 400 milj narazen, in bi se seveda ne mogla združiti, če bi bila ta določba v pravilih.

Br. Novak stavi posredovalni predlog, da se doda tistim besedam še besede 'če se nahaja v tem okrožju kako drugo društvo'.

Pri glasovanju dobi protipredlog 141 glasov, torej se črta iz provizoričnih pravil besede 'v dvestomiljskem okrožju'.

Sledi kratka debata glede protipredloga, da se črta določba glede pozivanja društev po gl. predsedniku. Protipredlog, da se črta, in predlog, da ostane kot je, gresta na glasovanje. Predlog je z večino glasov sprejet, torej ostane v tem oziru točka nespremenjena.

Točka 1, člen V, s popravki sprejeta z večino glasov.

Čita se točka 2, člen V.

Br. Vucelich, št. 258, predlaga, da se uvrsti čas, kdaj se delegati volijo, in sicer naj se navede, da se volijo julija in avgusta meseca.

Br. Alesh pojasni, da je odbor za pravila mislil na to, da pa je potrebno najprej določiti mesec, v katerem se vrši konvencija.

Br. Filipič, št. 147, predlaga, da se določi najprej mesec, v katerem se vrši konvencija. Predlog podpiran in z večino sprejet.

Br. Filipič predlaga mesec maj.

Br. Turk pojasnjuje, zakaj je ta mesec najbolj prikladen za konvencijo. Maja meseca izvoljeni delegati bi nastopili službe s 1. julijem in bi do novega leta, ko je treba zaključiti knjige in izdelovati razna poročila za državne oblasti, se že dobro privadili poslovanja.

S. Božica Muvrin, št. 462, bi rajši videla, če bi se vršila konvencija po maju mesecu, kajti če se vrši maja meseca, bodo stroški večji, in sicer radi tega, ker maja meseca nimajo železnice raznih znižanih izletnih in počitniških vozovnin.

Na glasovanje gre, ali se naj konvencija vrši septembra ali maja meseca. Večina se izreče za maj, torej se konvencija vrši maja meseca.

Nadaljuje se zopet razprava glede točke 2, člen V.

Br. Turk predlaga dva meseca za volitve delegatov in sicer februar in marec. Predlog podpiran in z večino glasov sprejet.

Br. Pivk, št. 400, protipredlaga tri mesece. Protipredlog in predlog gresta na glasovanje. Protipredlog je poražen, predlog pa z večino sprejet, torej se vršijo volitve delegatov za redno konvencijo v mesecu februarju in marcu.

Br. Berger predlaga, da se namestnika voli posebej, in sicer na isti način kot delegata. Predlog podpiran in sprejet z večino glasov.

Br. Richard Zavertnik opozarja odbor za pravila, da je angleška prestava te točke netočna.

Br. Novak predlaga, da se točka 2, člen V, sprejme s popravki. Podpirano in sprejeto.

Br. Trčelj stavi predlog, da odbor za pravila vsako točko pojasni in raztolmači, predno se začne debata, ker je prepričan, da bo to pospešilo delo. Predlog podpiran in sprejet.

Čitana je točka 3, člen V.

Br. Stempihar, št. 236, predlaga, da se črta besede 'najmanj tri mesece'.

Br. Božanič, št. 478, predlaga, da se besedam 'ki je zmožen čitanja in pisanja' doda tudi beseda 'slovensko'.

Br. Corel, št. 140, predlaga, da se točki doda, da ne morejo biti delegati oni, ki so odborniki druge podporne organizacije.

Pri glasovanju so drugi predlogi poraženi, z večino glasov pa je sprejet izvirni predlog, da se točka 3, člen V, sprejme, kot je čitana.

Br. Alesh v imenu odbora za pravila apelira na zborovalce, da naj sledijo razpravi, da naj berejo svoja provizorična pravila ter da naj poslušajo razpravo.

Konv. predsednik zaključil sejo ob 5:30 popoldne.

Frank Zaitz, konv. predsednik. Jacob Zupaneich, zapisnikar. Ludvik Medvešek, konv. tajnik.

ščali basi, ga že soseda napodi, svetujoč mu, naj očeta naprosi, da mu kupi.

Zagodi, zaključijo godcu v vaški gostilni. On se nasmehe, potegne iz vrča rumene pive, prikloni glavo in zaigra. Plešejo fantje z dekleti, da jim pot teče z lic. V jabolko se vsipajo tolarji. Godec, to mora biti. Kdo alihi njegove prošnje, kdo se zmeni za njegove želje.

Sosedov sin služi vojake. Vsa fara gleda nanj s ponosom, ko pride na ura. Ob sabli si opira roko, zvezde ima na ovratniku. Sabla, puška, to je orožje, s katerim se velja vezhati. Sprahuje starega deda o vojaštvu in ded, kateremu vse verjame, razgrne vojaško življenje od Napoleonovih časov.

Stric ga vadi, oče mu obljubi, da ga bo dal v vojaško šolo. Kot oblak so se razbile želje biti vojak, ko je gledal nekoč vezbalšče, kjer so se vadili fantje pod vodstvom surovih zapovednikov.

Orel je razprostri peroti, vabil in zbiral mladino. Prišli so telovadci, vse je bilo v mlajih in zelenju. Trobentači so trobili kot da hočejo mrtve obuditi. Popoldne je bila telovadba na sejmšču. Gibljivo in enotno so stopale sto in sto broječe vrste po mehki travi. Kako so zijali hribovc, vaški moške namigovali, da umetnost ni prišla v deželo. Kmet ima telovadbe, ko krmi in orje. Dekleta so povešale glave, pred njihovimi očmi so telovadili mladeniči napol nagi. Na visokem odru stoji poveljnik, kot bi ga umetnik vili je lep. Orlovsko ima oko. Najmanjšo napako vidi, zapoveduje z glasom, kot da mu v prsih leži sila, kateri se mora udati železo. Telovadba krepi telo in bistrum, je dejal govornik. Stori je brez besed. Preciznosti, discipline se človek nauči le potom telovadbe.

Janez ni docela razumel govornikovih besed, razumel pa je telovadce, si priznal, da premore moči, katerih ni dosedaj pričakoval pri človeku. Kdo bi ne hotel biti močan? Pri vaških moških in fantih le to nekaj šteje. Močan žanje hvalo. Doma je Janez poskušal posneti gibe, toda zaman. Leto in dan je poskušal ob večerih, predno je oblačil en sam gib. Še po pretekli vode, predno bo telovadec, so dejali sosedom in se nasmihali.

(Dalje prihodnjik.)

RAZNE VESTI

NOV PROHIBIŠKI ENFORCER

Chicago. — E. C. Yellowley, ki je pred petimi dnevi nastopil službo administratorja za uveljavljanje prohibicije v Illinoisu, je rekel v torek, da se najprej spravi nad velike pivske in žganjarske barone. Njegov namen je, da "posušiti" pijačo tam, kjer izvira. Tako so rekli tudi drugi pred njim.

Charles W. Vursell, ki je uprizarjal suhaške gonje, je te dni pustil nevhvalno službo in odšel v privatno življenje.

Fašisti odpravljajo stiskanje rok.

Rim, 18. sept. — Fašisti so po vsej Italiji začeli intenzivno kampanjo za odpravo stare navade seganja v roke. Dv, fašistični pozdrav je dvignjenje desne roke navzgor.

Callesu namenjena bomba?

Mexico City, 16. sept. — Zagonetna smrt moža, ki je večer stopil v amfiteater, v katerem se je poleg velike množice ljudstva nahajal tudi predsednik Calles, je vzbudila sum, da je aranžiran atentat na Callesa. Mož je skočil z odra na tla in tedaj je bilo čuti pridružen razstrelbo. Ko so ga pobrali, je imel obe roki odtrgani in veliko luknjo v prsih. Bil je na mestu mrtve. Policija sodi, da je mož imel bombo pod obleko.

Z maroške fronte.

Tangier, 18. sept. — Iz Feza poročajo, da so Francozi konsolidirali nanovo priborjene postojanke na hribih El Bibane odkoder dominirajo pokrajino daleč naokoli. Rifijanci do zdaj še niso ponovili protiofenzive. Na španski fronti je položaj neizpremenjen.

SCOPEOV SLUČAJ NA VEM SODIŠČU.

Knoxville, Tenn. — Priznan profesorja Johna T. Scopea proti obsodbi pri obravnavi v Daytonu v zadevi kršenja antievolucijskega zakona je bil 11. septembra vložen na državno sodišču v Knoxville. Priziv obsoja štiri zvezke po 200 strani vsak.

Moderni klobuki v Turčiji neni profitarje.

Carigrad, 18. sept. — Kampanja predsednika Kemala pala proti starinskemu fesu in kalpaku ter v prid modernemu klobuku in slamniku je prinesla Turkom novo zlo — profitarje. Prodajalnice klobukov in slamnikov so prišle v Carigradu in Angor kar čez noč. Trgovci so v enem dnevu razprodali celo zalogo, kar je bil naval na klobuke. Mnogi Turki so prvič v svojem življenju natakli klobuk ali slamnik na glavo in strmeli vase v gledalu. Trgovci so pa izkoristili naval in začeli dražiti pokrivala. Cene so v nekaj dneh tako poskočile, da je morala posredovati vlada. Carigradski prefekt je odredil, da trgovci ne smejo htevat več ko 15 odstotkov dobička od navadnih klobukov in največ 25 od finih pokrival.

Japonsko zbornično poslopje zgorelo.

Tokijo, 18. sept. — Palača japonske državne zbornice je večeraj do malega zgorela. Požar je uničil tudi nekatera druga sednja poslopja.

Novo angleško letalo leti štiri milje na minuto.

London, 18. sept. — V Southamptonu je bilo zgrajeno novo letalo, ki lahko leti štiri milje na minuto. Konstrukcija letala je še tajnost. Letalo bo poslano v Ameriko, kjer ga porabijo Angličani v letalski tekmi v Baltimore.

Bivši saški kronprinc šel me jezuite.

Dresden, 16. sept. — Bivši saksonski prestolonaslednik Georg, ki je lani postal duhovnik, je stopil v red jezuitov.

Poljaki in Litvinci se pogajajo.

Kopenhagen, 17. sept. — Tako se sešli delegat Poljske in Litve v svrhu, da poravnajo sporna vprašanja glede Memla in Vilne.

Pristaniščna stavka na Jamajki.

Kingston, Jamajka, 17. sept. — Pristaniščni delavci v tujakih luki so danes zastavkali. Zadrževali 50c mezdnege povzročila na dan.

KRVAVA STATISTIKA.

Chicago. — V četrtek sta bili zopet dve osebi ubiti v avtomobilskih nezgodah. Število letalskih žrtve je naraslo na 549.

DA SKUHAS DOBRO PIVO, PIŠI PO NAŠE PRODUKTE.

Imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poslamo in se prepričate, da je doma pri kuhanju vedno le najboljši in najcenejši.

Grocerijam, sladničarjem in v prodajalnih delnicah damo primeren post pri večjih naročilih. Pišite nam informacije na:

FRANK OGLAR,

6481 Superior Avenue, Cleveland, O.

Severa's Skin Soap

Idealno, fino in čisto milo za toaletno, kopel, lampu, britje. Izvorno za kopanje otrok in malčkov. Cena 25 centov.

Vaški dan rabite

Severa's Antiseptol

za grgranje grla in ispiranje ust pri prehladu in gripu, obrabi se naredi lupi in bane zobe in ustni mehke čustvi. Čisti sperno sapo in drži ustno votlino v zdravem stanju. Cena 35 in 50 centov.

» Zahvaljujete najprej pri Severu

MEDVLADJE

SOCIALEN ROMAN.

Spisal Jože Pahor.

(Dalje.)

— Kaj še! V kamnolomu je dejal, potem pa izginil v Trst. Tam je imel različne službe, o ni nikjer dolgo ostal!

— Pogumen je! — je vzkliknil spet Osojec, ki ga je razburjalo Kršičevo razlaganje. — Mi se skoro zganiti ne upamo, on pa kroži iz kraja v kraj in jo povsod arečno unese! Ali jih zna voditi za nos!

— Človek mora biti nekoliko pustolovca, — je dejal starejši učitelj omalovažujoč. — Imeti mora nekoliko zabave, če doživi kaj nevsakdanjega, zato pa najrajši sam išče nevarnost!

— In dovolj denarja, — je dostavil Slak smehljaje se, — toliko denarja, da si lahko pomaga, če je sila!

— Tako? — se je razburil Osojec. — Tako cenite vi človeka, ki ima več poguma kot vi vsi skupaj? Zgolj za denar bi nikdar ne nesel kože na prodaj, da veste! Mora biti vendar še kaj drugega, da se človek ne zboji žrtve!

— Meni se zdi bolj lahkomišelnost kot požrtvovalnost, — ga zavrača spet Slak, — če kar tako razlaga, kaj vse namerava! Puč, letaki, to niso tako nedolžne reči, posebno ne v teh časih. Če ga kdo izda, ne bo več tako kmalu videl solnca!

Prerekanje je postajalo burnejše in Slak je vstal. Osojec mu je prigovarjal, naj bi še ostal z njimi. Ko pa je vidal, da neče, se je še sam odpravil. Resni, mračni mož je imel zanj posebno privlačno silo, če tudi se njuni nazori niso prav nič skladali. Odšel je z njim, še vedno razburjen radi agitatorja, da bi se najrajši pričel še nadalje s Slakom. A ta ga je kratko zavrnil:

— Seveda je pogumen! Veliko bolj ko tisti, ki so ga poslali in zdaj čakajo na varnem, kaj bo vse opravil! Da pa ne bo vse nič pomagalo, to je ko amen v očenašu!

— Majhni smo, žrtve se ne bi smeli bati! — jadicuje učitelj. — Brez žrtve ne pride človeštvo nikamor!

— Do drugačnih mej? Oprostite, meni se zdijo državne meje čuden ideal!

Slak je jekel kakor vselej, ko je izpil kozarec vina čez navado.

— Tlačani smo! — pravi trdo Osojec.

— Ali potem ne bomo?

— Kakšno vprašanje!

— Oni dan ste drugače govorili!

— Jaz? Kdaj pa?

Učitelj je bil ozlovoljen in se je goreče branil.

— Torej niste? Imate pa zelo dober spomin! Zato bo bolje, da o tem rajše ne govoriva!

Osojec je hotel še nekaj oporekati, Slak pa mu ni več odgovarjal. Molče sta šla vstric po cesti ter se zavijala v suknje. Burja je plesala vedno veseleje za njima ter jima metala pesek v obraz in po obleki. Ko sta bila na samem, je izpregovoril Slak:

— Ni prav, da ste sprejeli ono nalogo radi letakov!

— Ker ste vi proti taki propagandi?

Slak ga je ostro pogledal.

— Vse je brez pomena! Le državni prevrat vas reši: to so vaše besede, če se jih spominjate! Zame, o, zame bodo če se imeli ječe, kakor so jo že imeli! Ne, nekaj drugega ste pozabili! Da vam je moj brat sovražnik in da ste v neprestani nevarnosti! To sem vam hotel omeniti!

Osojec je molčal, čutil je, da ima jedki mož prav, in bolelo ga je. Tako je torej z nami, da drug drugega ubijamo? se je vpraševal. Ali ni tedaj stvar, ki so vendar močnejše še kot skupnost krvi? Ali je mračni fanatizem tega zrelega moža res brez vsake podlage?

Oddelek artilerije je pribobnel mimo, s kani in v vozovi, kakor da so pravkar prišli iz tvornice. Vojaki in konji, vse je čvrsto in izbrano, kakor da se jutri začne velika vojna. Le mrzla rdeča lise v obraz, da se vidi, kako polagoma otrpevajo telesa na dolgi poti nekam proti vzhodu. Železo poblesteva motno, hladno kakor led in Slak in Osojec strmita z zlo lutnjo v arcu za oddelkom.

— Še je tukaj! — pravi nenadno Osojec čudno razvnet.

— Kdo? — vpraša Slak in učitelj mu pokaže visokega moža, ki je vstal izza ovinka in šel po cesti vstric z vojaštvom. Bil je tujec, s katerim sta sedela še pred pol ure pri isti mizi.

— Kaj neki zasleduje? — strmi Osojec in arce mu utriplje. Mladi mož pride čisto blizu, a še ne pogleda ne obeh svojih znancev. Brezskrbno gre svojo pot, s prožnim korakom in z dvignjeno glavo.

— Ali ni to predrznost? — vprašuje za njim učitelj, poln občudovanja. — Vse hoče videti, nič mu ne sme uiti!

Slak pa ne odgovori. Le ko izgine artilerija v daljavi in se Osojec odpravlja domov, ga vpraša, ali bo imel nocoj pevske vaje.

— Gotovo! — odvrne učitelj. — Sreda je, ob aredah imamo redno!

— Odsvetoval bi vam!

Osojec se smehlja in maje z glavo.

— Ali vas je strah? — vpraša zbadljivo.

— Česa vas je strah?

— Mene? — odgovarja Slak jedko. — Me ne ni prav nič strah, a vi še niste sedeli v ječi! Zdi se mi, da to niso dobra znamenja!

Z roko zamahne po cesti, kamor je šlo vojaštvo.

— Kaj mi mari! — se je otesel učitelj. —

Petje je vendar nedolžno in društveni zakon tudi ni odpravljen! Kam pa pridemo, če bi se bali vsega skraja?

Dala sta si roke, Slak mu ni hotel dalje prigovarjati. Sklenil pa je priiti zvečer na vsak način k petju, ne ker ga je zadnjič Osojec sam vabil, temveč ker mu je srce napovedovalo nekaj neprijetnega. Bal se je, za mladega moža, ker je vedel, da ne tehta trenutka, ampak se prepušča čustvu, pa naj ga še tako meče iz tira, ki mu je zaradi službe tako ozko začrtan!

Po večerji se je res odpravil v vas, kjer so se v prostorni, nezakurjeni sobi shajali pevec in pevke različne starosti in v takem številu, da še ni bilo v občini tolikanega zbora. Večina je že bila zbrana, se šalila med seboj in si nagajala, dokler ni Osojec pričel z delom. Sredi sobe je imel harmonijo, star in nekoliko naglih že, vendar še dober za silo. Mladi svet je rad prihajal skupaj, saj mu je vojna vzela štiri dolga leta in pesem mu je strast, ki je ne uniči še tako trd, še tako neizprosni zakon! Večeri so dolgi in zabava v zakajenih beznicah bolj in bolj ubijajoča!

Ali ko je zbor najgloblje zatopljen v pesem, se vrača odpro in častnik trdo ukazuje, naj končajo in se razidejo.

Izza njegovega hrbta se izvijajo vojaki in tudi zunaj jih je nekaj, v temi na veži, s puškami ob nogah.

Osojec je razburjen in neče slišati častnikovega povelja.

— Društvo živi še enajst let — pravi — mo! Kolikor nam je znano, društveni zakon še ni preklican!

— Pokažite dovoljenje! — zahteva častnik.

(Dalje prihodnjik.)

Joe Kovačič:

OTROČARIJE

(Dalje.)

Vstal je sodnik, velik je bil, v daljo je ostro gledal. Kaj? Tako delajo! Usmiljeno se je ozri na morilec in sam zase govoril: Nedožen je. Skrat je grizel ustnico, mešan postajal nemiren, angeli so klonili glave v globoko žalovanje. Ne žalujte nad njegovo smrtno, je rekel sodnik angelom, žalujte nad življenjem, v katerem je gorja, boj — boj brez zmage. Dajte mu krono na glavo, k mizam ga posadite, in odklikajte z najvišjo častjo.

Vstati je čas, pokliče Janezka mati. Ded te čaka.

Z dedom gre na pašo, kjer kopljeta kamenje. Ob delu ga uči, kako si s kolom človek more pomnožiti moč, uči ga poznavati drevje, tice, napoveduje nevihte, ob katerih pravi, je nizko grmovje je najboljše zayetje. Rad ima deda, ne boji se groma in strel, kadar najbolj udarja, gleda v oblake mirno in ravnodušno.

Pastir ne goni živine, ampak jo vodi. Sedaj boš pa že sam pasel, reče in mu izroča čredo. V mraku primuče živina brez pastirja domov. Sem te tako učil, ga kara ded, ko prisope, ko so že zvezde sijale. Pasel sem, pasel, se utrudil in zaspal. Ne grem več sam na pašo. Še pojdeš, še, mu pravi ded, pasi tako, kot sem te učil.

Pastir prisope brez živine domov. Zgubil sem živino, dokler gledam, se pase, se obrnem, je že ni. Vse bo izgubil, pravi ded, potiplji, če imaš še glavo na plečih. Drugo jutro se mu pridruži brat. Živina ga uboga in se pase. S sabo je prinesel knjigo, ki jo pridno čita. Mimo pride tujec, ga potreplje po rami. Na, petico, ker si priden, le rad čitaj, mu odhaja priporočila. Janezek gleda iz gabrovega vrha, kjer se ziblje in si misli: Čitati je treba, pa bo šlo. Sam grem na pašo, pravi prihodnje jutro in baše knjigo v žep. Na paši pridno čita. Mimo grede semjarji, zatopljeni v svoje pogovore. Strmi v knjigo, čita, čaka tujca, a tujca ni od nikoder. V jezi začene knjigo in spleza na mladi gabrov vrh. Komaj je bil na vrhu, že vidi prihajati tujca. Zopet je na paši in čita. Gleda izza knjige, pričakuje tujca, baš sedaj gre, že je za hrbtom, še en korak in ga bo potrepal po rami, mu dal petico. A tujec je tih, mimo njega ide brez besede. Upanje je šlo z njim in nade.

Sosedov ima harmonike. Predno zažrejo petrolejke, zagode. Tako lepi glasovi prihajajo v mrak, da bi jih človek pokladal v bližino srca. Nekega večera, ko je sosedom sin napajal živino, se smuzne v hišo. Komaj so zahre-